

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Хмельницький національний університет
Інститут економіки та управління

Поволзький державний університет сервісу, м. Тольяті, РФ

ДООЗ ВПО Московської області "Корольовський інститут
управління, економіки і соціології", м. Корольов, РФ

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ
В КОНТЕКСТІ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ**

**Матеріали Міжнародної науково-практичної
конференції студентів та молодих вчених
(22-25 вересня 2010 р.)**

ТОМ 1

Хмельницький 2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Хмельницький національний університет
Інститут економіки та управління
м. Хмельницький, Україна**

**Поволзький державний університет сервісу,
м. Тольяті, Російська Федерація**

**ДОЗ ВПО Московської області «Корольовський інститут
управління, економіки і соціології», м. Корольов, Російська Федерація**

**"Проблеми розвитку
соціально-економічних
систем в контексті
глобалізаційних викликів"**

Матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених**

(22-25 вересня 2010 р.)

ТОМ 1

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

2010

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

Хмельницкий национальный университет,
Институт экономики и управления, г. Хмельницкий, Украина

Поволжский государственный университет сервиса, г. Тольяти, Российская Федерация

ГОУ ВПО Московской области «Королевский институт управления,
экономики и социологии», г. Королев, Российская Федерация

***"Проблемы развития социально-экономических
систем в контексте глобализационных вызовов"***

Материалы
Международной научно-практической
конференции студентов и молодых ученых

(22-25 сентября в 2010 г.)

ТОМ 1

ХМЕЛЬНИЦКИЙ
2010

MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF UKRAINE

Khmelnytskyi National University, Institute of Economics and Management,
Khmelnytskyi, Ukraine

Volga Region State University of Service, Togliatti, Russian Federation

Moscow Region State Educational Institution of Higher Professional Education Korolev Institute
Management, Economics and Sociology, Korolev, Russian Federation

***"The socio-economic systems development problems
in context of challenges of globalization"***

Materials
International scientific and practical
students and young scientists conference

(22-25 September 2010)

PART 1

КХМЕЛНИЦКИЙ
2010

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради інституту економіки та управління Хмельницького національного університету.

Протокол № 1 від 30 серпня 2010 р.

У збірнику розміщені матеріали за результатами проведення міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених. порушено проблеми теорії і практики менеджменту та маркетингу, визначено роль інформаційних технологій в економіці, менеджменті та бізнесі.

Дослідження ролі управлінського потенціалу в системі економічного розвитку та проблем теорії і практики обліку й аудиту в розрізі світових інтеграційних процесів дозволило проаналізувати тенденції діяльності фінансових інститутів та визначити стратегії розвитку підприємництва в умовах глобалізації. Вивчення соціально-політичних аспектів інтеграційних і глобалізаційних процесів сприяло виявленню міжнародних стратегій інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності економіки країни.

Редакційна колегія

М.І. Бондаренко, к.е.н., доцент,
М.П. Войнаренко, д.е.н., професор,
О.О. Орлов, д.е.н., професор,
М.Д. Ведерніков, д.е.н., професор,
І.М. Михайловська, к.е.н., доцент,
Н.М. Тюріна, к.е.н., доцент,
С.В. Ковальчук, к.е.н., доцент,
М.А. Йохна, к.т.н., професор

Відповідальні за випуск: Любохинець Л.С., к.е.н., доцент

Технічний редактор Горященко К.Л. к.т.н., доцент

© Інститут економіки та управління, 2010
© Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький, Україна, 2010

ЗМІСТ

МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

EREKLE PIRVELI INNOVATIVE ASPECTS OF A NATIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT	10
SHABURISHVILI SHOTA THE ROLE OF INNOVATIVE IDEA COMMERCIALIZATION AND VENTURE INVESTMENTS IN ECONOMIC DEVELOPMENT	13
DAVID SIKHARULIDZE TNC AND GEORGIA'S EXPORT COMPETITIVENESS CAPACITY	16
АССИДЕ Л.Х., МЕДВЕДКИНА Е.А. ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ УКРАИНЫ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ АСПЕКТ	19
АЛЕКСАНДРОВСЬКА М. В., КАРПЕНКО В. Л. ЯКІСТЬ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТОВАРУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	22
ВЕШКО Н.В., РУДНІЧЕНКО Є.М. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	25
ЛЕЩИШЕНА В.П., ЛЮБОХИНЕЦЬ Л.С. ФОРМУВАННЯ НАНОІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	31
МИЛЬКО І.П., ЧЕРЧИК Л.М. МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖГАЛУЗЕВОГО РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ	34
НАЗАРОВА Л.В. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ МИКОЛАЇВЩИНИ	37
САЛАШЕНКО Т.И., АФАНАСЬЕВ Н.В. НАЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ СОСТАВЛЕНИЯ КАРТЫ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ	39
САПАК І.В., ЕФИМЕНКО Т.І. ПРІОРИТЕТИ СИСТЕМНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	42
СТРОЙКО Т.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	45
СУХАРСЬКА Н.М., ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ Д.М. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА – ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОРНАНІЗАЦІЇ	47
ТЕРЁХИНА Е.С., ЕВДОКИМОВ А.И. ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКИХ АЛЬЯНСОВ КАК СОВРЕМЕННАЯ ТЕНДЕНЦИЯ В ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННОГО БИЗНЕСА ФИНЛЯНДИИ	49
ФЕДУЛОВА І.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТОВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ..	52

ШЕЙДАКОВ К.В., СЕМЕНОВ А.К. ИНТЕГРАЦИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАУКОГРАДОВ КАК СРЕДСТВО УСТОЙЧИВОГО СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ МОСКОВСКОЙ ОБЛАСТИ	55
--	----

ЯКИМЧУК А.В., МЕЗИНОВА И.А. РОССИЯ НА ПУТИ К ИННОВАЦИОННОМУ РАЗВИТИЮ: ТЕКУЩЕЕ ПОЛОЖЕНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ	57
--	----

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ У РОЗРІЗІ СВІТОВИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

АКСЬОНОВА Т.М., БЕРЕЗА А.А., ВАСЬКОВСЬКА М.С. АВТОМАТИЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНОМАНІТНИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	61
--	----

БЕРЕЗА А.А., ДЖУЛІЙ Л.В. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇЇ В ОБЛІКУ	64
---	----

КРИЧУН П.М., ЗОТОВ В.О. ОБОБ'ЯРТІСТЬ БМР В ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ-ПІДРЯДНИКІВ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ, СТРУКТУРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ	67
--	----

МАЩЕНКО К.С., КОСОВА Т.Д. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБІТ ЗІ СКЛАДАННЯ КОШТОРИСУ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	70
---	----

МІЩУК М.Ю., СКОРОБОГАТА Л.В. СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ТА КОРЕГУВАННЯ БАЛАНСОВОЇ ВАРТОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ФОРМАТІ АМОРТИЗАЦІЇ ТА ЗМІНИ ПОТЕНЦІЙНОЇ КОРИСНОСТІ	73
---	----

САМСОНОВА Г., ПУХАЛЬСЬКА Г. НЕПРЯМІ ПОДАТКИ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ: РОЛЬ ТА ПОРІВНЯННЯ З МІЖНАРОДНОЮ ПРАКТИКОЮ	78
--	----

ФАРІЙОН О.О., ВИСОЧАН О.С. ОБЛІК ФІНАНСОВО-РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ВЗАЄМВІДНОСИНАХ "КЛІЄНТ – ГОТЕЛЬ"	82
--	----

ШУРМІНА А.О., ЛИСЕНКО Л.І. НЕДОЛІКИ МЕТОДУ НАРАХУВАННЯ ПРИ ОБЛІКУ ДОХОДУ З ВІДСТРОЧКОЮ ПЛАТЕЖІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ	84
---	----

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ

ДОНЬСЬКА Д.Б., АПТЕКАР С.С. ОЦІНКА ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ІПОТЕКИ	87
--	----

ЕЛИЗАРОВА Т.С., МЕЗИНОВА И.А. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ВНЕШНЕЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ В СОВРЕМЕННОЙ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	89
---	----

КОПІЛОВА О.В. ЧИННИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ФОНДОВОГО РИНКУ РОЗВИНЕНИХ КРАЇН	93
---	----

КРУК А.В., ФОРКУН І.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	98
---	----

ЛИМАРЕНКО В.А., БАРАНОВСЬКИЙ О.І. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІПОТЕКИ – ЗАПОРУКА ПОЛІПШЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ	100
РАЗГОНОВА К.С., ПЕРШКО Л.А., МОСЕЙЧУК О.М. THE INTERNATIONAL MONETARY FUND AND WORLD BANK: DISTINCTIONS AND COOPERATION	103
СЕМЕНЮТА І.А., ГУЗИК М.М. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗМІНИ В РЕГУЛЮВАННІ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	106
СИСОЄВА Л.Ю., ВАСИЛЬЄВА Т.А. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВИХ ГРУП	110
СТРЕЛЬЧЕНКО Н.М. ТЕНДЕНЦІЇ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ СЕРЕД ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ	114
СУЩУК Г.С., ФОРКУН І.В. СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ	118
ФЕДОНЮК О.І., ФРАДИНСЬКИЙ О.А. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	121
 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ	
ВЕЛИКИЙ Ю.В. ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРУКТУРІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ	124
ВОРОНИНА Я.Б., КОКОРЕВА О.В. КРЕАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СФЕРЕ УПРАВЛЕННЯ ТВОРЧЕСКИМ ПРОЦЕССОМ	126
ДУДАР К. В., КАРПЕНКО В.Л. ВИКОРИСТАННЯ ПІДХОДІВ МАРКЕТИНГУ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ СПРІЙНЯТТЯ ІННОВАЦІЙ СПОЖИВАЧЕМ	130
ЕРМАКОВ С.А., ВЕСЕЛОВСКИЙ М.Я. ТОВАРИЩЕСТВО СОБСТВЕННИКОВ ЖИЛЬЯ КАК ЭФФЕКТИВНАЯ ФОРМА УПРАВЛЕНИЯ МНОГОКВАРТИРНЫМИ ДОМАМИ	133
ВАСИЛ КИКУТАДЗЕ УПРАВЛЕНИЕ ПРОЦЕССАМИ ЭНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЯ POWER CONSUMPTION MANAGEMENT	134
КОВАЛЬ П.В., АНДРІЙЧУК В.Г. МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ВНУТРІШНІЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗШИРЕНОГО ВІДТВОРЕННЯ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	137
СКОПЕНКО Н.С., МОСТЕНСЬКА Т.Л. ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ТА РИЗИКОВАНOSTІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ	140
СТЕПАНЕЦЬ А.В., ВЛАСОВ В.І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАРКЕТИНГУ ТВАРИНИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В СОТ	143
СУХАЦЬКА І.А., ШАВКУН В.М. СТРАТЕГІЯ ДЕТИНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ	146

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

КОМАР О.Н. РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РЕГУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	149
КРАМАРЕНКО І.С., ІРТИЩЕВА І.О. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВУ – ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ	151
КРИВОШЕЙ В.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДОБРОБУТУ ПІДПРИЄМСТВА	153
КУСТОВА В.А. ПРОБЛЕМИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА, ИЛИ ЧТО МЕШАЕТ РАЗВИВАТЬСЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВУ В БЕЛАРУСИ	156
ЛЮБОХИНЕЦЬ О.В., ПАНЬКОВСЬКА Л.С. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ..	159
МОРОЗ Б.О. НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СИСТЕМІ ВЛАСНОСТІ	163
МОШЕНЕЦЬ Р.О., СКИБІНСЬКИЙ О.С. ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПОСТПРИВАТИЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	166
ПЕТРЕНКО І.І., АРАНЧІЙ В.І. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	169
ПОГОРЄЛОВА А.Г., ГОНЧАРЕНКО І.В. РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	172
СМЕЛЯНЕЦЬ Т.В., ГОНЧАРЕНКО І.В. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	174
СУЩУК Г.С., ХРУЩ Н.А. МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ВІДНОСНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	175
ТИМОФІЄВА Г.С., ТОПІХА В.І. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК НАПРЯМКУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ РОСЛИННИЦТВА	180
ШЕВЦОВА У.М., АТАМНЮК Р.Ф. ПІДПРИЄМНИЦТВО В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	183
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЦІ, МЕНЕДЖМЕНТІ І БІЗНЕСІ	
BEQA GOSCHOLEISHVILI, SHOTA SHABURISHVILI ПРИМЕНЕНИЕ БЕЗДОКУМЕНТАЛЬНОЙ ИНФОРМАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ В ПРОЕКТНЫХ КОМПАНИЯХ	186
БОЖОК Н.І., ПРОСКУРОВИЧ О.В. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ	188

ВАСИЛЬЧУК Л.Р., ЩУКА В.Г. ЗАЛЕЖНІСТЬ ТОЧНОСТІ МОДЕЛЕЙ, СИНТЕЗОВАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ ГРУПОВОГО УРАХУВАННЯ АРГУМЕНТІВ ВІД ДОВЖИНИ НАВЧАЮЧОЇ ТА ПЕРЕВІРЯЮЧОЇ ПОСЛІДОВНОСТЕЙ	190
ВЕРЯСОВА Г.М., СОКОЛОВА Л.В. МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА	193
ДАНЧУК І.В., ПРОСКУРОВИЧ О.В. АНАЛІЗ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА	196
ЗАЙЧИКОВА О.В., ЩУКА В.Г. ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ ДОВЖИНИ НАВЧАЮЧОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ ПОКАЗНИКІВ СТАНУ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ЗА ДОПОМОГОЮ АЛГОРИТМУ БАГАТОРЯДНОЇ СЕЛЕКЦІЇ МГУА	201
КУТАЕВ Ш.К. РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ	204
МАТЮЩЕНКО О.В., МАЗАРЧУК А.Ю. АНАЛІЗ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПОШУКУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ ВИПУСКНИКАМ СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДІВ КЛАСИФІКАЦІЇ	206
МИЛОВАНОВ Д.А. РОЛЬ ИНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГИЙ В БИЗНЕСЕ	210
НЕЗБОРЕЦЬКА Г.М. ПРОСКУРОВИЧ О.В. МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	211
СИДОРУК Г.О., ЩУКА В.Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПАРАМЕТРІВ АЛГОРИТМУ БАГАТОРЯДНОЇ СЕЛЕКЦІЇ НА ТОЧНІСТЬ СИНТЕЗУ МОДЕЛЕЙ МЕТОДОМ ГРУПОВОГО ВРАХУВАННЯ АРГУМЕНТІВ	215
СТОРОЖУК Л.П., САЄНКО О.С. ПЕРЕВАГИ УПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	219
УПРАВЛІНСЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	
ЛАПШОВ И.А., ШАРАФ Т.С. ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ И ТРУДОУСТРОЙСТВА МОЛОДЕЖИ В СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ ..	222
МАЛЮСКА А.В., ПЛАКСІЙ Т.О., ХИТРА О.В. ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ КОМАНД ЯК ЕЛЕМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	224
ОРДИНСЬКА А.В., ЗАХАРОВА Т.Й. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ	226
ТРУСЕВИЧ И.П., КЛИМОВИЧ Л.К. РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ (НА МАТЕРИАЛАХ ГОМЕЛЬСКОГО ОПС)	229
ЧИКИРЁВА М.В., ВЕСЕЛОВСКИЙ М.Я. ФОРМИРОВАНИЕ МУНИЦИПАЛЬНОГО РЫНКА ЗАНЯТОСТИ	231

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

KISSEM MAGDY ALI IMPACTS OF THE FINANCIAL CRISIS ON THE EGYPTIAN ECONOMY	233
СВІКОВАНІ М.Д., СОНІА Н.Д. MIGRATIONS, AS THE INDEX OF PROGNOSIS FOR GENERAL DOMESTIC PRODUCT (GDP)	234
КАЧАНОВЕЦЬКА О.С., СОЛОМЯНИЮК П.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД В УКРАЇНІ	237
КУКЛЮК Л.С., ЗАХАРОВА Т.Й. ФЕНОМЕН БЮРОКРАТІЇ В ТРАНСФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	241
МАТЮХИН Д.Э., ВЕСЕЛОВСКИЙ М.Я. ОБРАЗОВАНИЕ И БИЗНЕС: ПРОЕКТ «ФИНАНСОВЫЙ СУПЕРМАРКЕТ»	245
МЕЛЬНИК В.В., ТАРАНЕНКО С.М. АНАЛІЗ НАСЛІДКІВ ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО СОТ	248
НІКІТЮК А.Б., ЗАХАРОВА Т.Й. МАКС ВЕБЕР: КОНЦЕПЦІЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ БЮРОКРАТІЇ	252
СТАРИКОВА С.С. ПРОБЛЕМЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ КРИЗИСНЫХ СИТУАЦИЙ	255
УРБАН А.В. ПРОБЛЕМИ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	256
ФЕДАН Я.І., РОМАНЕЦЬ З.О. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО – ПОЛІТИЧНИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО НЕПОВНОСПРАВНИХ В УКРАЇНІ	259

думка", 1982

2. <http://www.machinelearning.ru/wiki/index.php?title>
3. <http://www.gmdh.net/gmdh.htm>
4. http://www.codenet.ru/progr/alg/ai/htm/gl3_7.php
5. <http://www.ukrstat.gov.ua>

МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

ВЕРЯСОВА Г.М., СОКОЛОВА Л.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

У статті представлено результати проведеного аналізу існуючих теоретичних підходів щодо оцінки конкурентної позиції підприємств. Розроблено математичну модель оцінки конкурентної позиції за допомогою методу «радар», проведено аналіз отриманих результатів дослідження.

In the article results of traced analysis of existent theoretical approach to the estimation of enterprise competitive position are presented. The mathematical model of estimation of enterprise competitive position by means of "radar" method is worked out. An analysis for finding results of researches is carried out.

Сучасні умови розвитку економіки України супроводжуються низкою невирішених проблем, серед яких найбільш важливою для більшості вітчизняних промислових підприємств є проблема досягнення і збереження сталих конкурентних позицій. Актуальність цієї теми полягає у важливості розробки і реалізації конкурентної стратегії, яка є інструментом досягнення бажаних позицій підприємства на ринку. Міжнародна конкуренція, проникнення іноземних товарів на український ринок визначають проблему досягнення і збереження сталих конкурентних позицій як пріоритетне управлінське завдання. Ефективна діяльність українських підприємств у перспективі, забезпечення високих темпів їхнього розвитку, а також підвищення конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки в значній мірі визначаються рівнем стратегічного управління. Для виявлення ступеня раціональності виробничо-збутової діяльності підприємства рекомендується проведення оцінки конкурентної позиції останнього, результати якої слід враховувати при виборі майбутньої стратегії розвитку підприємства.

Аналіз існуючих методів, що використовуються при аналізі і плануванні стратегічних і тактичних позицій підприємств, можна об'єднати в групи залежно від використовуваного при визначенні позиції підходу [1]. До методів, які використовують один показник для відображення конкурентної позиції фірми, відносяться такі: метод, заснований на розрахунку показника конкурентного статусу фірми [2]; метод, що використовує показник частки ринку [3]; метод оцінки «за трьома ціннісними критеріями» (налагодженістю операційної діяльності, довірчі відносини з клієнтами, перевага продукту) [4].

Методи, які використовують матричні моделі, представлено такими моделями: модель Бостонської консультативної групи, модель Джеренал Електрик – МакКінзі, SWOT-аналіз, матрицю Артура Д. Літгла, матрицю спрямованої політики компанії Шелл / DPM, матрицю ризиків [3] та ін.

До ситуаційних методів, спрямованих на оцінку середовища, в якій функціонує фірма, відносяться такі: модель М. Портера [5], STEP-аналіз (або PEST-аналіз), аналіз трьох «К» (компанія, клієнти, конкуренти) [6], модель «голубого океана» [7] та ін.

Альтернативними методами є моделі циклічності [8], пірамідальна модель конкурентного взаємодії [9], комплексна модель стратегічного позиціонування [10, 11].

Розглянуті групи методів засновані на аналізі окремих аспектів визначення конкурентної позиції промислового підприємства. Перша група використовує обмежене число результуючих параметрів, що відображають конкурентну позицію підприємства. Однак такий підхід не можна назвати повним, оскільки в змінному середовищі підприємства потрібно мати кілька надійних індикаторів, що дозволяють вчасно вносити корективи в управлінські рішення. Другий підхід, використовує матричні моделі, які також обмежені у виборі числа параметрів, що визначають конкурентні позиції, тому вони будуються на основі найбільш значущих в кожній конкретній ситуації параметрів. Даний факт обмежує можливість їх використання без змін для оцінки конкурентних позицій підприємства на всіх ринках. Третій підхід пов'язаний з оцінкою конкурентного середовища підприємства, її можливостей і загроз, а значить, може бути використаний лише на окремих ділянках роботи у напрямі стратегічного планування. Четверта група використовує інтегративний підхід до оцінки позиції підприємства на ринку, є найбільш придатним для формування об'єктивного уявлення про становище окремих підприємств.

Таким чином, подальшого вивчення потребують питання побудови математичних моделей оцінювання конкурентної позиції підприємства в умовах мінливого середовища. Тому розробка науково-практичних підходів щодо визначення конкурентної позиції підприємства є актуальною задачею на сьогоднішній день.

Метою роботи є розвиток методологічних та науково-практичних положень щодо дослідження маркетингової діяльності промислових підприємств та визначення їх конкурентних позицій.

Ринкову конкурентну позицію промислового підприємства визначимо як його місце по відношенню до виробників і споживачів на ринку. Конкурентна позиція підприємства визначається ступенем відповідності продукції підприємства, ключовим фактором прийняття рішення покупцем при купівлі товару, тому аналіз конкурентної позиції підприємства передбачає виявлення факторів, які впливають на ставлення покупців до підприємства та його продукції. Відповідно до [12] для вивчення конкурентних позицій підприємств однієї

галузі застосовуються процедури графічного стратегічного групування. Стратегічна група складається із підприємств-конкурентів з близькими стратегічними підходами і позицією на ринку. Для ідентифікації стратегій конкурентів вивчають сферу конкуренції, стратегічні наміри конкурентів, їх цілі за розмірами ринку та конкурентні позиції, стратегічну поведінку конкурентів та їх конкурентні стратегії. До стратегічної групи промислових підприємств даного дослідження було обрано ПК УП «Аверс», ПП «ЧІС», ПП «УЛКО».

Концепцію моделювання процесу оцінки конкурентної позиції представлено на рис. 1.

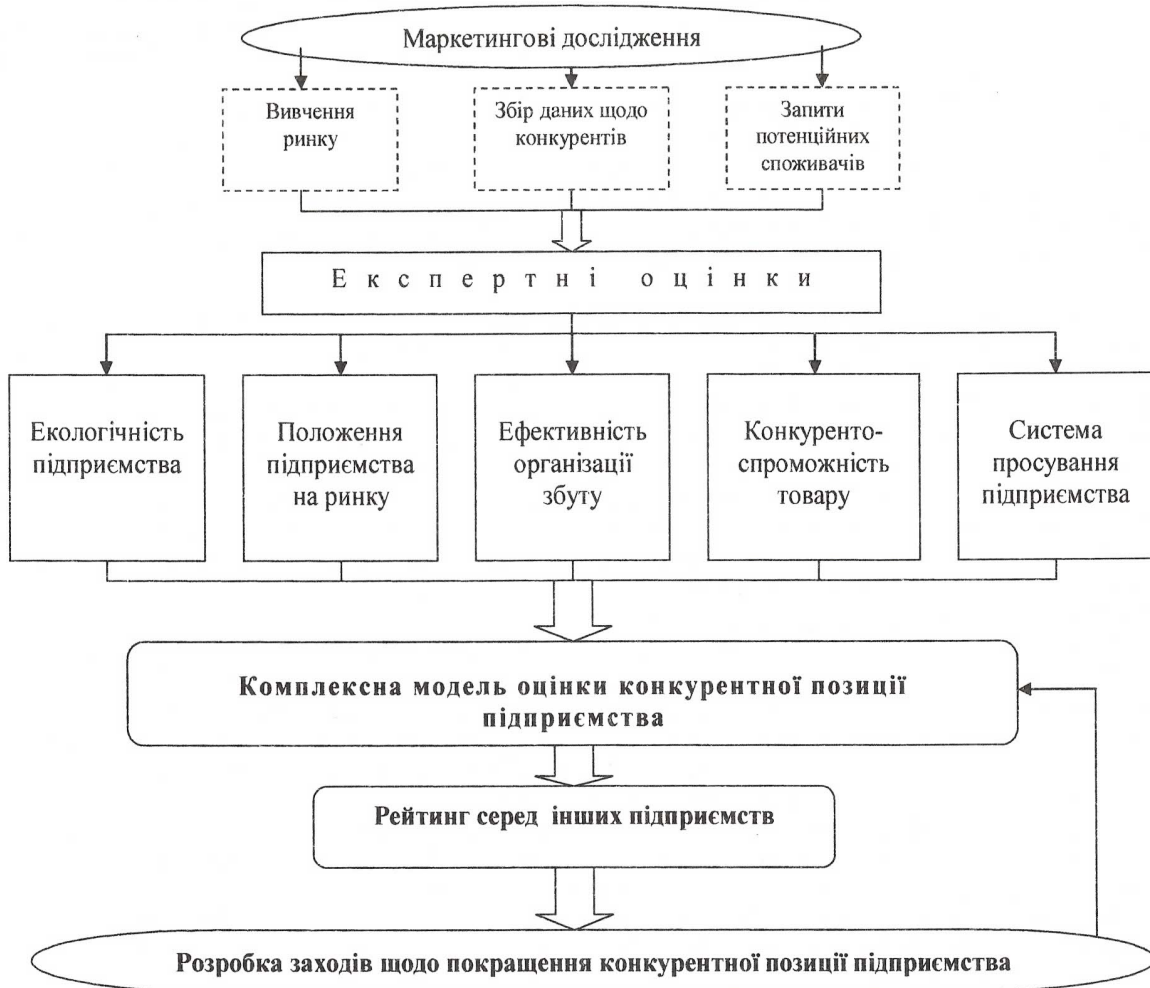

Рис. 1. Концепція моделювання оцінки конкурентної позиції підприємства

При виборі факторів впливу на конкурентну позицію – ключових факторів успіху підприємства визначається перелік глобальних факторів впливу на конкурентну позицію підприємства у складі: екологічність підприємства, становище на ринку, ефективність організації збуту, конкурентоспроможність товару, система просування підприємства. За кожним глобальним фактором конкурентної позиції складається набір локальних показників.

У роботі пропонується проводити оцінку конкурентної позиції за допомогою методу радара [13], враховуючи наступні напрямки:

- оцінка екологічності підприємства: екологічна якість продукції, екологічна відповідальність підприємства, екологічність упакування;
- становище на ринку: ринкова частка, темп зростання сегментів, прихильність покупців товарів;
- ефективність організації збуту: охоплення ринку каналами збуту відсоток знижок, умови кредиту, форми платежу, форма збуту;
- конкурентоспроможність товару: якість, торговельна марка, прейскурантна ціна;
- система просування: реклама, стимулювання збуту, прямий маркетинг, паблік реліейшенз.

Групою експертів проводиться оцінювання вищезгаданих локальних показників за 10-ти бальною системою. Експерти виставляють індивідуальну бальну оцінку кожного локального показника за всіма обраними факторами впливу на кожному досліджуваному підприємстві-конкуренті.

Проведення процедури оцінки конкурентної позиції об'єкта дослідження відповідно до поставленого завдання вимагає вибору відповідних моделей і відповідних методів аналізу. Математична модель оцінки конкурентної позиції підприємства у мінливому середовищі має вигляд:

$$MP_j = \frac{\frac{1}{2} \sin \frac{360^\circ}{m} \left(C_{1j} C_{mj} + \sum_{i=1}^{m-1} C_{ij} C_{(i+1)j} \right)}{\pi \times R^2} \Rightarrow \max, \quad (1)$$

де MP_j – конкурентна позиція j -го підприємства; m – кількість факторів впливу;

C_{ij} – усереднене експертне значення i -го факторного показника за j -им підприємством; $j = (\overline{1, n})$; n – кількість підприємств-конкурентів; R^2 – радіус одиничного кола радару.

Важливим етапом є визначення погодженості думок експертів та вірогідності експертних оцінок. Як міру погодженості експертів можна прийняти коефіцієнт конкордації [14].

Розрахунок усереднених експертних значень факторних показників проводиться за формулою:

$$C_{ij} = \frac{\sum_{q=1}^Q \sum_{\mu=1}^M a_{ij\mu q}}{MQ}, \quad (2)$$

де $a_{ij\mu q}$ – експертне значення i -го фактору впливу за j -им підприємством, $i = (\overline{1, m})$; $j = (\overline{1, n})$; $\mu = (\overline{1, M})$; $q = (\overline{1, Q})$; m – кількість факторів впливу; n – кількість підприємств-конкурентів; M – кількість експертів; Q – кількість локальних показників, що підлягають експертній оцінці.

Застосування методу «радара» для рішення поставленої задачі дає наглядне зображення у вигляді багатокутника, побудованого всередині оціночного кола за факторами впливу на конкурентну позицію підприємства. Оціночним показником конкурентної позиції є відносна площа цього багатокутника до площини оціночного кола (рис. 2).

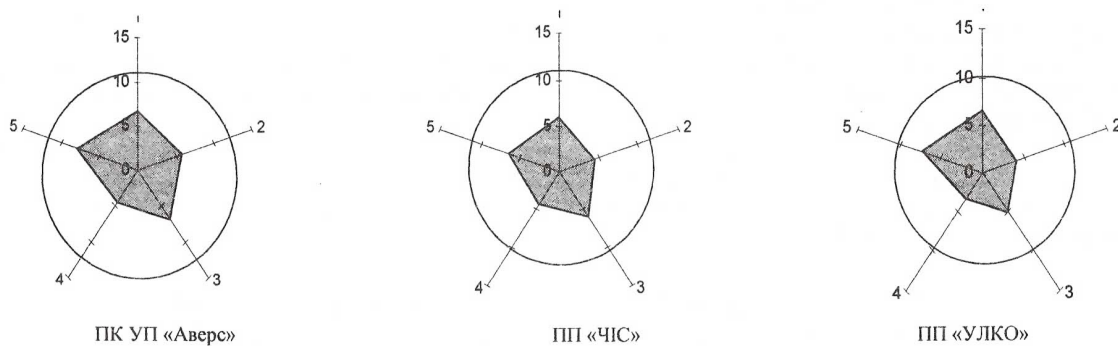

Рис. 2 Радари конкурентних позицій підприємств

Чим сильніша конкурентна позиція підприємства, тим більша відносна площа багатокутника і тим ближче до одиниці кількісна оцінка показника конкурентної позиції промислових підприємств, розрахунок якої наведено у таблиці.

Таблиця

Матриця конкурентних позицій підприємств

Фактори впливу	Усереднена експертна оцінка		
	ПК УП «Аверс»	ПП «ЧІС»	ПП «УЛКО»
1. Конкурентоспроможність товару	6,78	5,89	6,44
2. Становище на ринку	5,78	4,44	4,00
3. Ефективність організації збуту	6,73	5,87	3,25
4. Система просування	4,42	4,33	3,25
5. Екологічність підприємства	7,89	6,44	7,22
Сумарна оцінка	31,59	26,98	25,92
Показник конкурентної позиції	0,92	0,66	0,67

За результатами проведеного дослідження визначено, що найбільшу конкурентну позицію по відношенню до обраної стратегічної групи підприємств-конкурентів має ПК УП «Аверс», тому доцільно говорити про утримання конкурентних позицій тобто про конкурентостійкість цього підприємства. А саме: підприємство повинне спрямовувати свої зусилля на формування, забезпечення та підтримання конкурентних переваг у порівнянні зі своїми конкурентами; мати змогу протистояти дестабілізуючому впливу зовнішнього середовища, що забезпечується наявністю стійкості.

Отримані у роботі результати, висновки та сформульовані пропозиції мають певну практичну

спрямованість у сфері управління маркетинговою діяльністю промислових підприємств. Використання у діяльності маркетологів отриманих результатів надасть можливість проведення оперативної та обґрунтованої оцінки конкурентної позиції досліджуваного підприємства на конкретному ринку збуту промислової продукції.

Література

1. Туманов, С. А. Подходы к оценке рыночной позиции промышленного предприятия на рынке [Текст] / С. А. Туманов // Вестник УГТУ–УПИ. – 2009. – № 5. – С. 144–151.
2. Ансофф, И. Стратегическое управление [Текст]: пер. с англ. / И. Ансофф; под ред. Л. И. Евенко. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
3. Портер, М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов [Текст] / М. Портер. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007.
4. Вирсема, Ф. Маркетинг ведущих компаний. Выбери потребителя, определи фокус, доминируй на рынке [Текст] / Ф. Вирсема, М. Трейси. – СПб.: Вильямс, 2007.
5. Перси, Л. Реклама и продвижение товаров [Текст]: пер. с англ. / Л. Перси, Дж. Р. Росситер; под ред. Л. А. Волковой. – СПб.: Питер, 2000. – 656 с.
6. Jain Subhash, C. Marketing planning & strategy [Text] / C. Jain Subhash. – 6th edition. – Cincinnati: South-Western College Publishing, 2000. – 340 p.
7. Моборн, Р. Стратегия голубого океана [Текст]: пер. с англ. / Р. Моборн, У. Чен Ким. – М.: НИРО, 2005. – 727 с.
8. Рубин, Ю. Б. Конкуренция: упорядоченное взаимодействие в профессиональном бизнесе [Текст] / Ю. Б. Рубин. – М.: Маркет ДС, 2006.
9. Котлер, Ф. Маркетинг менеджмент [Текст] / Ф. Котлер. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 896 с.
10. Растопчина, Ю. Л. Организационно-экономические основы стратегического управления промышленными предприятиями на разных стадиях их жизненного цикла [Текст]: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Ю. Л. Растопчина. – Воронеж: ВГУ, 2006. – 160 с.
11. Паламарчук, В. Стратегическое позиционирование компании: финансовый аспект [Текст] / В. Паламарчук // Проблемы теории и практики управления. – 2008. – № 10. – С. 45 – 53.
12. Пастернак, Е. Л. Оцінювання конкурентних позицій підприємства в процесі формування його маркетингової стратегії [Текст]: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.04 / Е. Л. Пастернак; [ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»]. – Київ, 2008. – 22 с.
13. Котелевская, Н. Экономическая диагностика предприятия: просто о сложном [Текст] / Н. Котелевская. – Х.: ООО Центр «Консульт», 2007. – 160 с.
14. Голубков, Е. П. Маркетинговые исследования: теория, методология и практика [Текст] / Е. П. Голубков. – М.: Финпресс, 1998. – 416 с.

АНАЛІЗ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

ДАНЧУК І.В., ПРОСКУРОВИЧ О.В.

Хмельницький національний університет

У статті розглянуто аналіз методів, які побудовані на основі економіко-математичних моделей і використовуються для визначення ймовірності банкрутства підприємств.

The analysis of methods which are built on the basis of economic-mathematical models and used for determination of probability of bankruptcy of enterprises is considered in the article.

Постановка проблеми: Питанню визначення ймовірності банкрутства підприємств в економічній науці приділяється значна увага. Це зумовлене тим, що банкрутство певного суб'єкта господарювання призводить до порушення макроекономічної рівноваги, а від того, наскільки об'єктивно проведено оцінку ступеня ймовірності банкрутства підприємства, залежить вартість підприємства, його інвестиційна привабливість, що також негативно відбивається на економічних інтересах держави. Таким чином, аналіз діагностики банкрутства і підтримки платоспроможності підприємства є досить актуальним в Україні [4].

Аналіз наукових досліджень: У теорії і практиці існують різні точки зору щодо проблеми оцінки фінансового стану підприємств. Цією проблемою займається ціла низка учених: І. А. Бланк, І. Т. Балабанов, В. А. Забродський, М. О. Кізім, А. П. Ковальов, М. Н. Крейніна, Е. А. Маркар'ян, Е. В. Негашев і ін [1]. Теорія кластерного аналізу розроблена в роботах С. Айвазяна, Б. Дюрана, М. Жамбю, І. Мандела, В. Тамашевича, П. Оделла та ін.. Теорія побудови дискримінантних функцій викладена в роботах С. Айвазяна, Е. Альтмана, С. Арнольда, В. Мхітаряна, Ч. Мюллера та ін [2]. Найбільш відомими дослідниками, що використовують для діагностики банкрутства підприємств метод побудови дискримінантної функції, є Э. Альтман (США), Р. Ліс, Таффлер, Тишоу (Великобританія), М. Гольдер, Конан (Франція) [4].

Мета дослідження: аналіз методів діагностування неплатоспроможності підприємства, що засновані на побудові економіко-математичних моделей.

Виклад основного матеріалу: У літературі виділяють чотири основні підходи до визначення і прогнозування ймовірності банкрутства підприємств: експертні методи, економіко-математичні методи, штучні